

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MOȘNEANU, CRISTIAN

**Petru Dimitrie Cercel - Gentilomul valah care a
femeat Europa / Cristian Moșneanu. - Ed. reviz. și
adăug.. - București : Librex Publishing, 2024**

Conține bibliografie

ISBN 978-606-8998-89-3

94

929

Editor: Ionuț Radu

DTP: Alexandra Tolocenco

Corector: Cristiana Ciarec, Evelin Ceciu

Corectura.ro

Design copertă: Flavius Bunoiu

LIBREX PUBLISHING

Str. Episcopul Radu, Nr. 30, București

redacție: 0723 193 019

comenzi@librex.ro

www.librex.ro

Toate drepturile asupra ediției în limba română
aparțin

Editurii Librex Publishing.

Copyright ©2024 Editura Librex Publishing.

CRISTIAN MOȘNEANU

PETRU DIMITRIE CERCEL

Gentilomul valah care a femeat Europa

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

Librex Publishing
2024

CUPRINS

Prefață. Considerații introductive: redescoperirea lui Petru Dimitrie Cercel – un principe al renașterii în Țara Românească.....	11
Rădăcinile și descendența unei emblematice figuri a dinastiei Drăculeștilor.....	43
Între pasiuni mistuitoare și strategii politice....	85
O călătorie prin meandrele destinului: ascensiunea tumultuoasă către tronul Țării Românești.....	119
O domnie efemeră sub imboldul ideilor vizionare și reformatoare.....	141
Pe marginea prăpastiei: între lupta pentru libertate și recâștigarea tronului.....	159
Efigia unui domn luminat și umanist.....	177
Cahla de teracotă cu portretul domnului Petru Cercel și simbolurile „catena aurea” și „frunzele de acacia”.....	189
Bibliografie.....	211
Abrevieri.....	229
Anexe.....	233

RĂDĂCINILE ȘI DESCENDENȚA UNEI EMBLEMATICE FIGURI A DINASTIEI DRĂCULEȘTILOR

Petru Dimitrie Cercel, descris de Alexandru Vlahuță drept „frumosul care fermeca lumea cu darul cuvântului”, își trage obârșia din ramura Drăculeștilor, aparținând dinastiei Basarabilor. Descendent al lui Mircea cel Bătrân (1386-1418), linia sa genealogică se continuă prin Vlad Dracul³¹, Vlad al IV-lea Călugărul³² (fratele lui Vlad Țepeș), Radu cel Mare³³, Radu Paisie³⁴, până la Pătrașcu cel Bun³⁵.

Personajul principal al cărții noastre nu este doar un simplu urmaș al personajului de legendă Vlad Țepeș, ci și un simbol al

³¹ Vlad Dracul a domnit în două rânduri: decembrie 1436-toamnă 1442, primăvară 1443-7 decembrie 1447.

³² Vlad al IV-lea Călugărul a domnit în două rânduri: septembrie-16 noiembrie 1481, aprilie 1482-noiembrie 1495.

³³ Radu cel Mare a domnit între 15 aprilie 1495 și 23 aprilie 1508.

³⁴ Radu Paisie a domnit în patru rânduri: 1534-1535, 1535-1536, 1536-1539, 1539-1544.

³⁵ Pătrașcu cel Bun a domnit în perioada martie 1554-24 decembrie 1557.

înțelepciunii și eleganței, însușiri pe care le-a cultivat printr-o educație aleasă, dar și printr-o șlefuire permanentă. Născut într-o perioadă de turbulențe politice, a reușit să-și facă un renume nu doar prin sângele său albastru, ci și prin abilitățile sale oratorice și diplomatice, care l-au impus ca pe un personaj central în jocurile de putere ale epocii, aici, la noi.

Conform obiceiurilor acelei perioade, care „îngăduiau” domnitorilor să aibă numeroși urmași, atât legitimi, cât și nelegitimi, Petru Cercel se regăsește într-o familie relativ numeroasă, având și frați vitregi. Aceștia, proveniți din diverse relații ale tatălui său, Pătrașcu cel Bun, reprezintă ramificații ale aceleiași rădăcini nobile și adaugă complexitate istoriei personale a lui Petru Cercel.

Crescut și format într-o epocă în care prestigiul și puterea unui domnitor erau adesea măsurate prin abilitatea de a cultiva relații și alianțe, Petru Dimitrie Cercel a excelat în arta diplomatică, captând atenția și respectul contemporanilor săi. Darurile sale naturale, amplificate de o educație aleasă și de conexiuni bine întreținute, i-au permis să navigheze cu grație și inteligență prin meandrele politicii vremii, lăsând în urma sa o moștenire unică în peisajul istoriei noastre.

Din informațiile disponibile, știm sigur că Maria era sora sa legitimă. Radu Florescu (?) și Mihai Viteazul erau frații săi vitregi, iar despre Pătrașcu și Vintilă Draculina, istoriografia nu a

ajuns încă la un consens. În „Memoriul”³⁶ său, Franco Siviori, secretarul personal al lui Petru Cercel, îi menționează, ca frați, pe Pătrașcu, Petru Cercel și Maria. Despre ceilalți, nu se scrie niciun cuvânt, ceea ce sugerează că Petru Cercel nu îi considera frați.³⁷

În ceea ce îi privește pe urmașii domnului, informații veridice sunt furnizate tot de secretarul său personal. Astfel, aflăm că numele celor trei fii ai săi sunt: Marcu, Ionaș și Radu-Petru (cunoscut ulterior ca Pătrașcu sau ieromonahul Partenie). Aceștia s-au născut în perioada 1583-1585, având ca mamă pe Sultana Köperli, botezată creștinește de Cercel la trecerea în Țara Românească, după preluarea tronului de la Constantinopol, cu numele de Stanca.

Doamna Voica

Despre mama lui Petru Cercel, doamna Voica, știm că provine dintr-un neam vechi și influent de boieri din Slătioara, rude cu boierii Băleni.

³⁶ Este vorba despre un manuscris dăruit Bibliotecii Vaticanului de contele Filippo Ferraioli. Manuscrisul conține un lung memoriu scris de genovezul Franco Siviori, secretarul personal al lui Petru Cercel. Manuscrisul a fost tradus și publicat de Ștefan Pascu în lucrarea sa dedicată lui Petru Cercel: *Franco Siviori, Memoriale delle cose occorse a me Franco Siviori del Signor Benedetto doppo della mia partenza di Genova l'anno 1581 per andar in Vallachia, în Ștefan Pascu, Petru Cercel și Țara Românească la sfârșitul sec. XVI*, Tipografia „Cartea românească din Cluj”, Sibiu, 1944, pp. 135-282 (Memoriu despre lucrurile care mi s-au întâmplat mie, Franco Siviori, din partea Domnului Benedetto, după plecarea mea din Genova în anul 1581 pentru a merge în Valahia).

³⁷ Ștefan Pascu, op. cit., p. 84.

Cel mai probabil a fost fata lui Bălea, paharnicul din Ruși³⁸. Fratele ei, Pătru din Băleni, a fost un mare dregător în Țara Românească, ocupând funcția de mare logofăt în mai multe rânduri: în 1583 și apoi în 1587. Un alt frate al doamnei Voica, Radu din Băleni, a fost clucer în două rânduri: în 1569 și în 1582.³⁹

Informațiile despre viața ei sunt limitate. S-a căsătorit cel mai probabil cu Pătrașcu cel Bun înainte de anul 1538, având în vedere că în jurul acestui an s-a născut fiica lor, Maria. Această concluzie se bazează pe faptul că Maria s-a căsătorit în anul 1555⁴⁰, ceea ce sugerează că în acel moment ea avea între 18 și 20 de ani. Este justificat să afirmăm că viața doamnei Voica nu a fost tocmai fericită, având în vedere că Pătrașcu cel Bun nu a fost un soț tocmai fidel, după cum era obiceiul domnilor în acele vremuri. Conform știrilor din epocă, acesta ar fi avut, până în pragul morții, mai multe ibovnice⁴¹, pe unele dintre ele aducându-le chiar la curte, sub ochii

³⁸ Confer Constantin Gane, *Trecute vieți de doamne și domnițe*, Editura Humanitas, București, 2018, p. 92.

³⁹ Nicolae Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova, secolele XIV-XVII*, Editura Enciclopedică Română, București, 1971, p. 78.

⁴⁰ Ioan C. Filitti, *Mama și soția lui Mihai Viteazul*, ediție revizuită, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1934, pp. 3-4.

⁴¹ Hurmuzaki, Supliment, I, p. 49. La data de 1 octombrie 1579, De Germigny îi scrie lui Henric al III-lea despre argumentele nefavorabile făcute de Marele Vizir lui Petru Cercel în a lua domnia, considerându-l fiu nelegitim al lui „Pătrașcu, <care>, se știe, avea în mod obișnuit zece sau douăsprezece concubine”, insinuând că acesta ar fi fost un bastard.

soției, cum este cazul doamnei Tudora – mama lui Mihai Viteazul.⁴²

Cunoaștem că la trei zile de la moartea lui Pătrașcu cel Bun (27 decembrie 1557), doamna Voica s-a retras la o moșie în munți, posibil la Drăgoești, la fiica ei, Maria.⁴³ Documentele o menționează încă în viață mulți ani mai târziu, ducând o existență grea în văduvie. O regăsim refugiată la Sibiu în anul 1569, alături de câțiva boieri loiali⁴⁴, când un trimis al regelui János II Zsigmond Zápolya i-a înregistrat lucrurile personale în vederea achitării datoriilor către gazda unde locuia.⁴⁵

Pătrașcu cel Bun

Vodă Pătrașcu, tatăl lui Petru Cercel, a fost denumit „cel Bun” deoarece, așa cum nota cronicarul Radu Popescu, „au domnit țara bine, și boiarii fără vrăjbi, fără morți, fără prăzi, precum tuturor place”⁴⁶. Acesta a condus timp de trei aniși nouă luni, între 12 martie 1554 și

⁴² Confer Constantin Gane, 2018, ed. cit. p. 92.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ Apud, Constantin Rezachevici, *Cronologia critică a Domnilor din Țara Românească și Moldova, 1384-1881*, Editura Enciclopedică București, 2001, p. 242. „Tudor, fiul logofătului Radu. Radu Socol stolnicul cu mama sa și Stanciul Benghe cu fiul său Hamza și soția acestuia”.

⁴⁵ A. Veress, *Documente*, I, pp. 278-284.

⁴⁶ Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești, în „Cronicari munteni”*, vol. II, Ediție îngrijită de M. Gregorian, Editura Minerva, București, 1984, p. 67.

24 decembrie 1557,⁴⁷ având o domnie liniştită, neieşind de sub ascultarea Porţii. S-a remarcat prin două expediţii externe în Transilvania la porunca sultanului, pentru instalarea „tânărului Ioan Sigismund Zápolya şi a mamei sale, Regina Isabella, refugiaţi la Liov în Polonia, în timpul stăpânirii imperiale”⁴⁸. Pe 24 decembrie 1557, Pătraşcu moare pe neaşteptate. Decesul rămâne o perioadă ascuns, un argument în acest sens este dat de faptul că un servitor de la Curtea Domnească soseşte în Braşov trei zile mai târziu, dar nu dă nimic de ştire. Vestea morţii este răspândită începând cu data de 3 ianuarie 1558, când un alt slujnic duce vestea sub Tâmpa. Despre cauza morţii lui există două variante. Prima dintre ele arată că ar fi putut deceda din cauza unei boli, cunoscându-se faptul că regina Isabella⁴⁹ şi trimite un medic care ajunge însă prea târziu. între timp, Pătraşcu moare, iar medicul se opreşte în Braşov pe data de 4 ianuarie 1558, nemaicontinuându-şi drumul⁵⁰. Cea de-a doua variantă, pe care o considerăm ca fiind cea corectă, este că a fost omorât prin otrăvire (sau boala de care suferea în momentul trimiterii medicului de către regina Isabella se datora otrăvirii). Totul este pus la cale de către Rüstem Paşa, din dorinţa de

⁴⁷ Constantin Rezachevici, *Cronologia...*, op. cit., p. 282.

⁴⁸ Hurmuzaki, XI, p. 8

⁴⁹ Regina Isabella sau Isabella de Jagiello a fost mama principelui transilvănean Ioan Sigismund.

⁵⁰ Hurmuzaki, XI, p. 797.

a se răzbuna pe Pătraşcu pentru că avusese un rol însemnat în înlăturarea lui din demnitatea de mare vizir. Reintrat în graţiile sultanului, Rüstem se hotărăşte să îi facă viaţa grea lui Pătraşcu, iar primul lucru pe care îl întreprinde este să îl înlătore de sub protecţia padişahului. Această informaţie ne este făcută cunoscută în anul 1579, când Petru Cercele îi relatează solului francez Saint Bonet (pentru informarea reginei Angliei) că marele vizir a uneltit „în chiar curtea prinţului Pătraşcu, unde, prin mijlocirea unui evreu care avea mare trecere la Petraşcu, a aşezat un medic italian din Cremona în serviciul acelui prinţ, care medic i-a promis lui Rustan să ucidă pe prinţul Petraşcu, îndată ce va avea trecere să fie chemat pe lângă persoana prinţului”⁵¹.

Pătraşcu

Primul dintre fiii lui Pătraşcu cel Bun purta numele tatălui său şi era cu opt ani mai mare decât Petru. În anul 1555⁵², cei doi fraţi au fost duşi zălog la Constantinopol, apoi în insula Rodos – aici fratele cel mare a fost închis într-o fortăreaţă, cel mic fiind lăsat liber.⁵³ Ulterior, Pătraşcu a fost trimis pe Insula Cipru, loc în

⁵¹ Nicolae Iorga, *Rătăcirile în Apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan în secolul al XVI-lea*, Editura „Cultura Naţională”, Bucureşti, 1928, pp. 290-291.

⁵² Constantin Rezachevici, *Cronologia...*, op. cit., p. 282.

⁵³ Ştefan Pascu, op. cit., p. 84. *După mărturisirile din Memoriul lui Franco Siviore.*

care se regăsește încă în anul 1580. În acel an, alături de alți doi pretendenți aflați în locuri diferite, va fi chemat la Constantinopol pentru a se alege un nou domn pentru Țara Românească. Dintre toți trei, Pătrașcu ar fi avut cele mai mari șanse, așa cum afirmă, într-o scrisoare trimisă din Istanbul la 17 martie 1580, Gabriel Cavazza Bailo către dogele Veneției: „Deja a sosit din Cipru unul care se numește Petrușcu, care pare că are cele mai mari pretenții dintre toți ceilalți.”⁵⁴ Cu toate acestea, nu va fi ales; la acest fapt a contribuit ambasadorul Franței, care a afirmat că „adevăratul Petrușcu [Petru Cercel] este la curtea regelui său, dorește să-l facă cunoscut pe acesta ca fals [nelegitim] și să-l favorizeze pe celălalt”.⁵⁵ Tot Gabriel Cavazza a afirmat că „va fi preferat cel care va avea mai mult de cheltuit”⁵⁶, așa că din cei trei a fost ales al patrulea, acesta fiind Mihnea Turcitul, care era deja pe tron și a reușit să dăruiască sultanului mai mult decât toți ceilalți. Pătrașcu va fi retrimis în Cipru⁵⁷ după acest episod.

Despre fiul cel mare al lui Pătrașcu cel Bun, știm că era „om bun și liniștit”⁵⁸, ceea ce probabil s-ar traduce prin faptul că era foarte retras și introvertit. Fizic, cei doi frați semănau,

⁵⁴ A. Veress, *Documente*, II, pp. 177-178.

⁵⁵ Ibidem.

⁵⁶ Ibidem.

⁵⁷ După Ștefan Pascu, a fost retrimis în Rodos (Ștefan Pascu, op. cit., p. 84).

⁵⁸ Confer Constantin Rezachevici, *Cronologia...*, op. cit., p. 282.

după cum remarca comandantul ienicerilor, atunci când sultanul a ordonat acestuia să-l aducă în Constantinopol pe Pătrașcu. Aflăm această informație dintr-o scrisoare din Pera a ambasadorului francez De Germigny pentru Henric al III-lea, la data de 16 septembrie 1581: „Marele Domn [sultanul] dorind să-l vadă prin agaul ienicerilor, care a remarcat asemănarea lui cu fratele său bastard [Pătrașcu], care se află în Cipru”.⁵⁹ Având în vedere că erau frați doar după tată, din relatarea lui De Germigny rezultă indirect că ambii semănau cu Pătrașcu cel Bun.

Se pare că fratele lui Petru Dimitrie nu a reprezentat niciodată o garanție extrem de solidă pentru turci în luarea sa ca zălog, poate și din cauza firii sale bolnăvicioase sau a lipsei de ambiții de a accede la tron (chiar dacă am văzut că a fost pretendent oficial la tron în 1580). Faptul că era bastard nu a influențat decizia Porții Otomane de a-l considera pe fratele său mai mic, Petru, un zălog mai puțin prețios, având în vedere câți vlăstari nelegitimi au ajuns să domnească. Diferența, credem noi, a fost dată de personalitatea mult mai complexă, din toate punctele de vedere, a lui Petru Cercel.

Este cunoscut faptul că, imediat ce Petru Cercel a primit firmanul de domnie, sultanul i-a ordonat comandantului ienicerilor să îl aducă pe Pătrașcu la Constantinopol, drept zălog că noul Domn al Țării Românești, fratele acestuia,

⁵⁹ Hurmuzaki, *Supliment*, I, p. 63. Document CXV. De Germigny către Henric III despre afacerea lui Petru Cercel.

își va respecta angajamentele. Petru trebuia să pornească spre țară imediat ce Pătrașcu ajungea la Constantinopol, din Cipru. Totuși, se pare că nu l-a mai așteptat; Pătrașcu a sosit la Constantinopol la data de 12 august 1583, moment în care era deja grav bolnav de șase luni⁶⁰. De altfel, la scurt timp, acesta se va stinge din cauza bolii, fiind înmormântat a doua zi în biserica Patriarhiei din Constantinopol.⁶¹ Despre acest nefericit eveniment, Germigny, ambasadorul francez la Constantinopol, la data de 1 noiembrie 1583, îi va relata într-o scrisoare regelui Henric al III-lea următoarele:

„Domnul Petrașcu, fratele Domnului Prinț al Valahiei, a decedat în ziua de 24 a lunii trecute [octombrie], din cauza bolii pe care o avea atunci când a ajuns aici, iar a doua zi, corpul său a fost înmormântat în biserica patriarhatului din Constantinopol. La ceremonie au participat patriarhul locului [patriarhul Constantinopolului], împreună cu cei din Alexandria și Antiohia, și întregul cler grec. În această perioadă am primit scrisori de la respectivul domn prinț, în care îmi scria că era ocupat cu punerea în ordine a treburilor statului său, cu o devotație perpetuă de a arăta tuturor prin acțiunile și comportamentul său datoria, onoarea și obligația pe care le recunoaște pentru atâtea beneficii primite de la Majestatea Voastră”.⁶²

⁶⁰ Hurmuzaki, XI, p. 168. Sivori, *Memoriul*, pp. 166-167.

⁶¹ Ibidem, p. 183.

⁶² Hurmuzaki, XI, p. 183-184

Un lucru neobișnuit, care trebuie amintit despre acest fiu de domn, este că, la ordinul lui, în anul 1574, se tipărește un „Evangheliar românesc” ce se păstrează astăzi la Londra (cel care a scris lucrarea la ordinul lui Pătrașcu a fost Radu din Mănicești – Teleorman). Inițial, pe la anul 1882, Hasdeu credea că Petru Cercel este cel care a tipărit lucrarea. Lucru care este incorect, deoarece Evanghelia se tipărește în Rodos (unde se afla exilat Pătrașcu), iar Petru Cercel era în Polonia în acea perioadă.

Maria, sora lui Petru Cercel

Despre Maria, sora lui Petru Cercel, știm că s-a căsătorit în timpul domniei tatălui ei, cu Radu din Drăgoiești⁶³. Documentele din 1555 menționează nunta acesteia și darurile aduse din Transilvania de un anumit Ioan Thartler, trimis în Țara Românească special pentru această ocazie. Un alt hrisov din același an vorbește despre cumnata domnului, Stanca, care a oferit daruri la această nuntă.⁶⁴ Maria a avut doi copii, despre care Franco Siviori afirmă că, în timpul domniei, Petru Cercel îi ținea mereu în preajma sa.⁶⁵ În momentul deciziei de a fugi în Transilvania, cei doi fii ai Mariei vor fi primii

⁶³ Constantin Gane, 2018, ed. cit. p. 92.

⁶⁴ Ioan C. Filitti, *Mama și soția lui Mihai Viteazul, ediție revizuită*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1934, pp. 3-4:

⁶⁵ Ștefan Pascu, op. cit. p. 86.

anunțați de către principe.⁶⁶ Unul dintre acești copii a fost Radu Bidiviu.⁶⁷ Radu din Drăgoiești, soțul Mariei, a fost „tăiat” de Alexandru al II-lea Mircea la puțin timp după venirea lui pe tron (1568).⁶⁸

Vintilă Draculina

Vintilă Draculina este un alt fratele mai mare al lui Petru Cercel. Singura informație pe care o avem despre originea lui este dată de diplomatul francez Languet, cel care, în scrisoarea adresată englezului Sidney, afirmă foarte clar că Vintilă este fiul lui Pătrașcu⁶⁹. Cronicarul polonez Maciej Strykowski îl numește pe Vintilă „Draculina”⁷⁰ un diminutiv cu referire la Vlad Dracul, din a cărui descendență directă făcea parte acesta.

Vintilă a fost pribeag în Transilvania și Moldova⁷¹, iar înainte, conform cronicilor interne, a

⁶⁶ Siviori, *Memoriul*, p. XC.

⁶⁷ I.C. Filitti, 1934, ed. cit., p. 4.

⁶⁸ Ion Florescu, *Ținând piept provocării otomane. Familia Florescu în epoca lui Mihai Viteazul*, [https://historia.ro/sectiune/general/tinand-piept-provocarii-otomane-familia-florescu-573463.html, accesat la 19 iulie 2024].

⁶⁹ B. P. Hasdeu, *Ioan Vodă cel Cumplit*, Ediția a XI-a, Editura Librăriei Carol Müller, București, 1894, pp. 246-248.

⁷⁰ *Călători străini despre Țările Române în secolul al XVII-lea*, Vol. II, volum îngrijit de Maria Holban (Redactor responsabil), M. M. Alexandrescu Bulgaru, Paul Cernovodeanu, Editura Științifică, București, 1970, p. 448-449.

⁷¹ *Istoriile domnilor Țării Românești*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963, p. 61 „Vintilă vornicul, care au fost pribeag la moldoveni”.

îndeplinit funcția de vornic: „Vintilă vornicul ce era să fie domn”.⁷²

Draculina se va găsi pe tronul Valahiei pentru o foarte scurtă perioadă: 21 aprilie – 3 mai 1574. Istoricii români, aproape în unanimitate, afirmă că domnia lui Vintilă a ținut doar 4 zile, dar acest lucru nu coincide însă cu realitatea, deoarece, conform documentelor, el ajunge în București pe data de 21 (?) aprilie și este decapitat în data de 3 mai (știrea decapitării a ajuns la Alba Iulia în data de 6 mai, la trei zile după decapitare). De aici rezultă că există posibilitatea ca acele patru zile ale domniei să fie, de fapt, 14 zile (exact două săptămâni), eroarea apărând doar prin notarea greșită a informației de către cronicari. O informație la care merită să ne oprim spune că o delegație a fost trimisă de „Ionaș-vodă la Constantinopol și a adus domnia Țării Românești lui Vintilă-voievod”⁷³. Acest lucru este inexact, având în vedere faptul că sultanul a ordonat la data de 1 mai ca principele Transilvaniei să trimită armata contra lui Ioan Vodă și, implicit, contra lui Draculina. În perioada 7-10 mai⁷⁴ sosesc daruri trimise de către Ioan Vodă cel Viteaz⁷⁵ alături de tributul anual, tribut care,

⁷² *Istoria Țării Românești*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1960, p. 52.

⁷³ Virgil Cândea, *Letopisețul Țării Românești (1292-1664) în versiunea arabă a lui Macarie Zaim*, în „Studii”, 23, 1970, p. 687.

⁷⁴ Hurmuzaki, II, p. 691.

⁷⁵ Ioan Vodă cel Viteaz sau Ioan Vodă cel Cumplit (1521-d. 1574) a domnit în Moldova din februarie 1572 până în iunie 1574.